

Klimat- och näringslivsdepartementet

Vår referens: 25-3809

PTS remissvar avseende betänkandet Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet (SOU 2025:22)

Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation.

PTS har med utgångspunkt i myndighetens verksamhetsområde följande synpunkter på förslagen i betänkandet *Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet* (SOU 2025:22).

1. Den föreslagna bestämmelsen i konkurrenslagen om konkurrensfrämjande åtgärder bör förses med ett uttryckligt undantag för de områden som redan regleras i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation – LEK.
2. I den föreslagna lagen om offentlig säljverksamhet bör det förtydligas att offentlig säljverksamhet inte ska kunna förbjudas om den bedrivs till följd av en offentligrättsligt ålagd skyldighet, oavsett om den finns i ett beslut av riksdagen, regeringen eller en förvaltningsmyndighet.

Synpunkterna beskrivs och motiveras mer detaljerat i avsnitten nedan.

Lagförslag om konkurrensfrämjande åtgärder

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1725 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (omarbetning) innehåller

bestämmelser om ett harmoniserat ramverk för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster m.m. I direktivet finns det bl.a. bestämmelser om åläggande av konkurrensfrämjande skyldigheter för företag som har betydande marknadsinflytande (*Significant Market Power, SMP*). Uppgifter i fråga om konkurrensfrämjande skyldigheter ska i varje medlemsstat fullgöras av en särskilt utsedd nationell regleringsmyndighet.

Direktivets bestämmelser har genomförts i LEK (se prop. 2021/22:136). PTS har utsetts att vara nationell regleringsmyndighet i Sverige.

I betänkandet (avsnitt 6.4) föreslås att det i konkurrenslagen ska införas en generell befogenhet för Konkurrensverket att besluta om konkurrensfrämjande skyldigheter för företag. Befogenheterna ska kunna tillämpas inom alla sektorer av näringslivet.

PTS anser att det följer av direktiv 2018/1972 att konkurrensfrämjande åtgärder på områdena elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster endast ska kunna åläggas i den ordning som anges i direktivet. Vidare är det enbart den nationella regleringsmyndigheten som ska vara ansvarig för att ålägga sådana skyldigheter.

Mot den angivna bakgrunden bör, enligt PTS mening, den föreslagna bestämmelsen i konkurrenslagen om konkurrensfrämjande åtgärder förses med ett uttryckligt undantag för de områden som redan regleras i LEK. I annat fall riskerar lagstiftningen att vara oförenlig med EU-rätten.

Förslag till en ny lag om offentlig säljverksamhet

Av den nu gällande s.k. konfliktlösningsregeln i 3 kap. 27 § tredje stycket konkurrenslagen följer att vissa marknadssnedvridande eller konkurrenshämmande säljverksamheter som bedrivs av kommuner eller regioner får förbjudas. En sådan verksamhet får dock inte förbjudas, om den är förenlig med lag.

Enligt 3 § i betänkandets förslag till lag om offentlig säljverksamhet ska det bl.a. vara förbjudet för offentliga aktörer att bedriva en säljverksamhet som på ett otillbörligt sätt påverkar eller är ägnad att påverka möjligheterna för privata aktörer att bedriva verksamhet på marknaden. Förslaget utvidgar alltså förbudsbestämmelsen till att avse även statliga aktörer. Vidare upphävs regeln om att en verksamhet som är förenlig med lag inte får förbjudas. Av betänkandet (s. 533 f.) framgår det emellertid att regeln om att lagenlig verksamhet inte ska förbjudas avses gälla även fortsättningsvis, men då som en följd av bestämmelsen i 3 § andra stycket, d.v.s. att förbud inte gäller mot en säljverksamhet som är försvarbar från allmän synpunkt.

Lagförslaget innebär alltså att en bestämmelse upphävs i lagtexten, men förklaras fortfarande vara giltig i lagmotiven. PTS anser att en sådan lagstiftningsteknik allmänt sett inte är lämplig.

I betänkandet (avsnitt 6.6.3, s. 363 f.) diskuteras de statliga företagens säljverksamhet. Det redogörs för att vissa statliga företag har särskilda samhällsuppdrag inskrivna i bolagsordningen, till följd av riksdagsbeslut. Här vill PTS framhålla att skyldigheter att tillhandahålla tjänster till samhället kan åläggas företag även på andra sätt. Ett exempel på detta är att PTS, med stöd av 2 kap. 4 § postlagen, har beslutat att företaget PostNord Sverige AB (som ingår i Postnord-koncernen) ska tillhandahålla delar av den samhällsomfattande posttjänsten i Sverige. Åläggandet framgår i det här fallet alltså av ett myndighetsbeslut med stöd av lag.

Även enligt LEK kan företag åläggas att tillhandahålla s.k. samhällsomfattande tjänster. Tillstånd att använda radiosändare enligt LEK kan också förenas med villkor om täckning och utbyggnad inom landet.

Det framstår för PTS som uppenbart att syftet med den föreslagna lagen om offentlig säljverksamhet inte kan vara att förbjuda sådan verksamhet som en offentlig aktör bedriver till följd av en offentligrättsligt ålagd skyldighet, oavsett om den finns i ett beslut av riksdagen, regeringen eller en förvaltningsmyndighet. PTS anser därför att det bör övervägas att förtydliga lagtexten på den här punkten. Det kan göras genom att införa ett uttryckligt undantag för verksamhet som har stöd i lag eller beslut som meddelats med stöd av lag.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Dan Sjöblom. I ärendets slutliga handläggning har även chefsjuristen Karolina Asp, verksjuristen Per Andersson och analytikern Natasha Hillenius (föredragande) deltagit.

